

WAT DRIJFT TOCH DIE WEERAMATEURS? ALTIJD IN DE WEER MET HET WEER

Het weer: misschien wel het meest besproken onderwerp in praatjes bij de bushalte of de supermarkt. Het weer fascineert ons, wellicht omdat het zo'n grote invloed heeft op bijna alles wat we doen, terwijl wij er omgekeerd geen invloed op kunnen uitoefenen. MAX Magazine dook in de wereld van de weeramateurs. Deze - opvallend genoeg bijna uitsluitend - mannen houden met geavanceerde apparatuur de weersomstandigheden dag in dag uit nauwkeurig in de gaten.

Thieu Smeets (62), weerstation in Montfort (Limburg)

"Hier in Montfort Hollandse luchten met onschuldige stapelwolken. Het is momenteel 15,3 graden Celsius", vertelt Thieu Smeets in zijn online weerbericht voor weerdienst Weer.nl. Op maat gemaakt vanuit de provincie Limburg. Thieu is weeramateur en al sinds de jaren tachtig geïnteresseerd in natuurkundige processen, cijfermateriaal en extremen. Die belangstelling werd nog eens aangewakkerd door de strenge winters van 1985, 1986 en 1987. "Ik begon met een weerhut in de tuin en werd lid van de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie. In 1994 schafte ik een digitaal weerstation aan. Dat staat in het open veld bij mijn schoonouders. Daar is geen bebouwing, waardoor de meetresultaten meer representatief voor de omgeving zijn." Het station is voorzien van thermometers, een luchtdrukmeter, een regenmeter en een windsnelheid- en windrichtingmeter. Elke vijf minuten worden de weergegevens automatisch doorgestuurd naar de computer en weersites

op internet. "Ik vind het leuk om zo veel mogelijk data te verzamelen en te combineren. Eens per maand plaats ik een algemeen weeroverzicht op mijn website. Daarnaast maak ik dagelijks een foto van de lucht. Na tien jaar kun je dan nog steeds terugzien wat voor weer het was." Vorig jaar was Thieu op 25 juli getuige van de heetste dag ooit.

'Er staat ons nog wat te wachten!'

In Gilze-Rijen werd het 40,7 graden. "Bij mij in Montfort was het toen 40,6 graden. De laagste temperatuur die ik ooit heb gemeten was -18,6 graden."

'Sommige boerenwijsheden kloppen'
In zijn weergegevens van de afgelopen decennia kan Thieu de klimaatverandering goed terugzien. "Het aantal tropische dagen met veel droogte nam toe, afgewisseld

met meer wolkbreken. Sinds ik begon te meten, is de gemiddelde jaartemperatuur met één graad omhooggegaan. Dat is echt een enorme stijging. Er staat ons dus nog wat te wachten. Je krijgt door alle verzamelde gegevens meer inzicht in het weer. Zo blijken bepaalde boerenwijsheden zoals de schaapscheerderskou wel te kloppen. Die koudere periode in juni keert vaak terug." Thieu zou het liefst nog eens een wit sneeuwlandschap zien. "Jammer dat het er weinig is. Sneeuw is zo sereen. Je ziet nergens vuil, alles is mooi wit. Ik hoop dit jaar dan ook op sneeuw."
hetweerinmontfort.nl

Joep Roefs (68), weerstation in Amsterdam-Noord

Het weer voorspellen laat Joep Roefs liever aan Piet Paulusma over. "Ik beperk me tot metingen en dan vooral die van neerslag. Mensen klagen vaak over regen, maar ik hou ervan. Het is goed voor de natuur." Joep begon in 2001 met een eenvoudig metertje van de bouwmarkt. "Je kon er alleen op aflezen hoeveel het regende. Inmiddels ben ik aan mijn derde elektronische station toe. Dat is een stuk geavanceerder. En daarmee ook een stuk duurder. Ik was 2.000 euro kwijt." De meetapparatuur is vastgeklemd aan zijn balkonterras. Daarnaast heeft hij een windmeter bevestigd. "En dan heb ik binnen nog een barometer en verschillende temperatuurmeters. Het is een beetje een tic van me."

'Records en extremen zijn 't leukst'
Het is Joep, zoals veel weeramateurs, vooral ook om de records en de extremen te doen. "Van een graad of zestien in het najaar ligt niemand wakker. Maar met negen aaneengesloten dagen boven de dertig graden, zoals deze zomer, wordt het spannend. Dat is echt bijzonder. Het is overigens niet de langste periode van warm weer. In 2006 is het zestien

'Mensen klagen vaak over regen, maar ik hou ervan'

dagen achter elkaar boven de 25 graden geweest. De meeste neerslag viel op 28 juli 2014: 65 millimeter." Joep zou zelf wel weer eens wat vrieskou willen meemaken. "Een échte winter met flink wat ijsdagen."

Handje helpen

Onderzoekers, de gemeente en bedrijven weten zijn lokale weerstation inmiddels ook te vinden. "Bedrijven die laden en lossen in het Westelijk Havengebied willen bijvoorbeeld van me weten hoe laat het heeft geregend en hoeveel. Ze mogen met hun schepen niet te lang aanleggen om te lossen. Voor de verzekering willen ze graag vastleggen dat het toen regende, zodat ze kunnen blijven liggen zonder boete. Ik krijg er geen cent voor, maar het is dan ook meer een hobby."
pluvio.com

HOE WERKT EEN WEERSTATION?

Een weerstation bestaat uit een verzameling instrumenten die het weer kunnen meten. De sensormast van een weerstation (rechts op de foto) wordt buiten geplaatst. Die meet alle waarden en stuurt ze door naar een digitale binnen-unit. De waarden zijn vervolgens af te lezen op een display. Het is belangrijk dat het weerstation op een beschutte plek in de schaduw staat en minimaal anderhalve meter boven de grond. Dan zijn de meetwaarden het meest betrouwbaar.

WAT IS EEN WEERHUT?

Een weerhut is een klein wit kastje (zie foto hiernaast) met daarin een thermometer en andere meetinstrumenten, zoals een hygrometer om de luchtvochtigheid te meten. Het kastje heeft wanden in de vorm van open jaloezieën. Door die openingen blaast de wind wel naar binnen, maar kunnen zon en neerslag niet bij de weerinstrumenten komen.

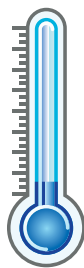

Jannes Wiersema (54), weerstation in Roodeschool

De weerfoto's van amateur-weerman Jannes Wiersema keren regelmatig terug in de weerberichten van het 'NOS Journaal', bij 'RTL Nieuws' en SBS 6. Zijn lichten doen het altijd goed. Voor de radiozender Simone FM en videokanaal Grandioos Groningen verzorgt hij het weerbericht. "Mijn interesse voor het weer ontstond in 1979 door een hevige sneeuwstorm. Prachtig vond ik dat. Ik werkte ook als loonwerker in de landbouw. Dan is het belangrijk om te weten hoeveel millimeter regen er valt en op welke percelen dat gebeurt."

Jannes begon met een thermometer in een weerhutje, maar kreeg zo de smaak te pakken dat hij in 2004 professionele elektronische apparatuur aanschafte. "Al gauw raakten meer mensen geïnteresseerd in mijn waarnemingen. Zoals weerman Jan Versteegt, de opvolger van Jan Pelleboer. Hij gebruikte mijn foto's en weergegevens in zijn weerberichten. Ik lever ook lokale weerinformatie aan de regionale weervrouw Harma Boer van RTV Noord. In het noorden is de

noorden- en oostenwind vaak harder dan in de rest van het land. In het weerbericht op de tv vermelden ze dat vaak niet. Dat is meer op het westen gericht. Regionale weergegevens zijn daardoor voor veel mensen nuttig."

'De opwarming is duidelijk merkbaar'

'Viel er maar weer sneeuw'
Aan het eind van de maand maakt Jannes een overzicht met een grafiek. Zo krijgt hij een goed beeld van het weer in de afgelopen zestien jaar. "De opwarming is duidelijk merkbaar. We hebben hier in het noorden vaker 25 graden, terwijl dat vroeger weinig voorkwam. Het is ook droger. Vorige zomer hadden we een hittestatus van 36 graden." Jannes zou echter liever koudere records noteren. "Ik hou erg van ijs en sneeuw. Dat is alweer een tijd geleden, maar ik sluit niet uit dat het er nog eens van komt. De puzzelstukjes moeten allemaal passen. Helder weer, sneeuw en een lage temperatuur; dan is er kans op. Voor eind november ligt er mogelijk een winterpiekje in het verschiet, maar dat is nog afwachten!"

meteoroodeschool.nl

VAN WEERAMATEUR TOT WEERMAN

Weeramateur **Jan Visser** uit Purmerend is sinds 1984 zelfstandig weerman voor Buienradar.nl en NH Nieuws.

Reinier van den Berg (foto)

verruilde zijn weerhobby voor een baan bij weerbureau Meteogroup in Wageningen en was weer-presentator bij Omroep Gelderland en RTL Weer.

Arie Verrips is van oorsprong machinist, maar werd sinds 2005 bekend als weerman bij RTV Utrecht en Radio M Utrecht.

HOBBYISTEN EN HET KNMI

Weeramateurs zijn over de hele wereld actief. Nederland telt zo'n 600 weeramateurs. Sommige hobbyisten geven deze metingen door aan weerdiensten, zoals het KNMI en hetweeractueel.nl. De meeste weeramateurs zijn aangesloten bij de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie en Het Weer Actueel. Het KNMI heeft van oudsher een band met vrijwilligers. KNMI-oprichter Buys Ballot zocht rond 1850 al contact met weeramateurs voor

het doen van waarnemingen. Het weerinstituut in De Bilt beschikt over een netwerk van 325 vrijwillige waarnemers die dagelijks regenhoeveelheid meten. Dat is belangrijk, omdat de hoeveelheid neerslag per plaats sterk verschilt. Sinds 1999 heeft het KNMI ook een waarnemingsnetwerk voor noodweer. Weeramateurs doen per e-mail meldingen over bijvoorbeeld omgewaaide bomen of grote hagelstenen. Dat is een nuttige aanvulling op de officiële gegevens.